

Antonín Dvořák

Armida

Dana Burešová

Tomáš Černý

Ulf Paulsen

Martin Bárta

Sbor a orchestr opery

Národního divadla moravskoslezského

Robert Jindra

1 Předehra / Overture [05:47]

PRVNÍ JEDNÁNÍ / ACT ONE

Zahrady královského paláce v Damašku / The Gardens of the Royal Palace in Damascus

Výstup I / Scene I

2 „Jak z dervišových prstů řinou se vonná zrnka růžence“ [05:11]
(sbor žen / Chorus of Women, Muezin / Muezzin)

Výstup II / Scene II

3 „Co znamená trub hlahol výstražný?“ (Hydraot, Ismen) [01:46]

4 „Nuž vypravuj a nerozdírej dál srdce mé“ (Hydraot) [00:52]

5 „Jak mohla by mne také milovat“ (Ismen) [01:42]

6 „Však novou, jinou zprávu neseš teď?“ (Hydraot, Ismen) [03:13]

7 „Lstí zvítězí“ (Ismen) [02:34]

8 „Lstí rozšlapáme jen ty francké plazy“ (Ismen, Hydraot) [02:25]

Výstup III / Scene III

9 „Za štíhlou gazelou“ (Armida) [04:04]

10 „Slyš, Armido!“ (Hydraot, Armida) [01:19]

11 „Ty sladký výmluvnosti duchu“ (Ismen) [01:52]

12 „Vše marná slova, jazyk jako v křeči“ (Hydraot, Ismen, Armida) [03:00]

13 „Odešel jen se mih, jak paprsk ve větvích“ (Armida, Hydraot, Ismen) [01:39]

14 „Za křížem vzhůru, bojovníci Krista“ (hlasy z výše / Voices from Above) [00:47]

15 „Jdu otče ráda, kam mne posíláš“ (Armida, Hydraot, Ismen) [01:02]

16 „Ó, věru nadpozemskou mocí“ (Hydraot, Ismen, Armida, Muezin / Muezzin) [02:33]

1 Předehra / Overture [01:38]

DRUHÉ JEDNÁNÍ / ACT TWO

Křesťanský tábor u Damašku / The Christian Camp near Damascus

Výstup I / Scene I

2 „Při tělu tvém, jež kněz výš vznáší“ (sbor rytířů / Chorus of Knights, Petr) [03:22]

Výstup II / Scene II

3 „Dost v poušti toho otálení, to není válka, to je mír!“ (Gernand, Roger) [02:21]

Výstup III / Scene III

4 „Všem nejvyššího vůdce vřelý pozdrav“ (Hlasatel / Herald) [01:25]

Výstup IV / Scene IV

5 „Co neřek jsem to, s bohem hovořil!“ [01:34]
(Dudo, Gernand, Sven, Ubald, Roger, sbor rytířů / Chorus of Knights)

Výstup V / Scene V

6 „Zpátky! Zpátky!“ (sbor rytířů / Chorus of Knights, Armida, Dudo) [01:40]

7 „Ó, srdce, ztiš svůj tlukot smělý“ (Armida) [04:18]

8 „Co vidím, v táboře je žena cizí“ (Petr, Armida) [02:13]

9 „Jak, tady spor – zas meč mne vábí“ (Rinald, Armida, Petr) [03:43]

10 „Ten hlasu tón, ach, to je on“ (Armida, Petr, Rinald) [01:23]

Výstup VI / Scene VI

- 11** Bohumírův příchod / Bohumír's entrance [01:29]
12 „Vy, kteří jste mne vyvolili vůdcem“ (*Bohumír, Rinald, Petr*) [02:47]
13 „Mne jímá divně její krásy zář“ [01:52]
(sbor rytířů / Chorus of Knights, Bohumír, Armida, Petr)
14 „Slyš z hlubin bídy svojí“ (*Armida*) [03:02]
15 „Jak možno nečinně tu státi, chcem válku“ [02:17]
(sbor rytířů / Chorus of Knights, Rinald, Armida, Petr, Bohumír)
16 „A byť by všichni, velký pane, po tvém jednali věhlasu“ [01:24]
(Rinald, sbor rytířů / Chorus of Knights)
17 „Ó, duchu věčný“ (*Bohumír*) [01:23]
18 „Můj slyšte soud!“ (*Bohumír, Armida*) [01:16]

Výstup VII / Scene VII

- 19** „Mně nelze čekat dé!“ (*Rinald, Armida*) [04:07]
20 „V mé bytosti ty život nový“ (*Rinald, Armida*) [01:30]

Výstup VIII / Scene VIII

- 21** „Ni o krok dál!“ (*Petr, Armida, sbor rytířů / Chorus of Knights, Rinald*) [02:18]
22 „Sem ke mně vstupte neprodleně oba“ [02:02]
(Ismen, Petr, sbor rytířů / Chorus of Knights)

CD 3

[72:40]

TŘETÍ JEDNÁNÍ / ACT THREE

Čarovné zahrady Armidiny / The Magic Gardens of Armida

Výstup I / Scene I

- 1** „Poutníku, jenž pouště prachem potácíš se žizní mdlý“ [04:18]
(Siréna / Siren, sbor sirén / Chorus of Sirens)
2 „V tom polibku bych dlíti chtěl tak věčně“ (*Rinald, Armida*) [00:55]
3 „Kde šeptá rákos tíše“ (*sbor nymf / Chorus of Nymphs*) [02:07]
4 „Jen níž, jen níž se skloň až k srdci mému“ (*Rinald, Armida*) [02:59]

Výstup II / Scene II

- 5** „Na prahu děsných pouští“ (*Ismen*) [03:30]

Výstup III / Scene III

- 6** „Dost, Armido, již nebezpečné hry“ (*Ismen, Armida*) [01:17]
7 „V ráz rozmetám já liché štěstí tvé“ (*Ismen*) [00:56]
8 „Ty klameš se“ (*Armida, Ismen*) [01:27]

Výstup IV / Scene IV

- 9** „Pojď, večer již se smráká“ (*Rinald, Armida, Ismen*) [01:34]
10 „Pojď, Armido“ (*Rinald, Ismen*) [00:54]
11 „Jsem Ismen, vladař celé Sýrie“ (*Ismen, Armida*) [04:39]

Výstup V / Scene V

- 12** „Poutníku, jenž pouště prachem potácíš se žizní mdlý“ [02:35]
(sbor sirén / Chorus of Sirens, Ismen)

Výstup VI / Scene VI

13 „Zde samé kouzlo, samý čar“ (*Ubald, Sven, Ismen*) [02:18]

14 „Vy přece vstoupiti tam chcete“ (*Ismen, Sven, Ubald*) [04:14]

Výstup VII / Scene VII

15 Proměna / Change of Scene [01:18]

Výstup VIII / Scene VIII

16 „Jen dále statně vydrž, Svene můj“ (*Ubald, Sven, Rinald*) [01:24]

17 „To strašlivá je Ismenova pomsta“ (*Armida, Rinald, Sven, Ubald, Ismen*) [02:13]

Marianna Pillárová (Siréna)
a sbor opery NDM

ČTVRTÉ JEDNÁNÍ / ACT FOUR

Oáza na poušti / Oasis in the Desert

Výstup I / Scene I

18 „Sám, v poušti sám, ó, hrůzo, byl to sen“ (*Rinald*) [10:28]

Výstup II / Scene II

19 „Zde přepadeni Maurů zálohou“ (*Ubald, Sven, Petr, Rinald*) [05:12]

Výstup III / Scene III

20 „Zas vlaje Kristův prapor svatý“ (*sbor křižáků / Chorus of Crusaders*) [01:19]

21 „Jak balsám padá této písni zvuk“ (*Rinald, Petr, Ubald, Sven*) [01:53]

22 „Zas vlaje Kristův prapor svatý“ (*sbor křižáků / Chorus of Crusaders*) [01:40]

Výstup IV / Scene IV

23 „Hoj, dobře já tě znám!“ (*Ismen, Rinald*) [02:13]

Výstup V / Scene V

24 „Zpět ustoupiž, já vzývám tebe v boji“ (*Armida, Rinald*) [05:59]

25 „V sklon teskné dráhy jsme přec svoji“ [05:07]

(*Armida, Rinald, sbor křižáků / Chorus of Crusaders*)

DVOŘÁKOVA ARMIDA

Po jednoznačném úspěchu *Rusalky* (1901) u kritiky i obecnstva hodlal Antonín Dvořák pokračovat v operním žánru, dlouho však nemohl najít námět. Jaroslav Kvapil, libretista *Rusalky*, skladateli nevyhověl a nové libreto mu nedodal. Ten proto uvažoval o opeře podle básně Svatopluka Čecha *Lešetínský kovář*, jistou dobu se zabýval též myšlenkou zhudebnit staré libreto Karla Pippicha *Vlasty skon*, které Pippich počátkem osmdesátých let devatenáctého století nabízel již Bedřichu Smetanovi a Zdeňku Fibichovi. Této myšlenky Dvořák zanechal, když se dozvěděl, že na stejné opeře pracuje již jeho žák Otakar Ostrčil. Přemýšlel rovněž o novém zhudebnění libreta Otakara Hostinského *Popelka*, přestože na ně již relativně populární operu napsal Josef Richard Rozkošný (1885). Tyto projekty však neuskutečnil a mezi *Rusalkou* a *Armidou* je tak ve Dvořákově životě zcela nezvyklá úplná skladatelská pauza trvající více než rok. Jaroslav Vrchlický na počátku roku 1902 Dvořákovi během náhodného setkání připomněl, že mu již dříve nabízel své libreto *Armida* podle eposu Torquata Tassa *Osvobozený Jeruzalém* z roku 1580 pojednávající o lásce křesťáckého rytíře Rinalda a pohanské kouzelnice Armidy. Tuto látku již zhudebnily desítky skladatelů (například Jean-Baptiste Lully, Josef Mysliveček, Antonio Salieri, Joseph Haydn, Luigi Cherubini a Gioacchino Rossini). Vrchlický epos roku 1887 přeložil do češtiny a brzy na to jej přepracoval i na operní libreto. Poslední scéna Vrchlického výsledného textu, v níž Rinald zabije nepoznanou Armidu v souboji, přebírá jinou epizodu z Tassova díla, totiž souboj Tankreda a Clorindy známý ze zpracování Claudia Monteverdiho (1624). Po počátečním Dvořákově odmítnutí o jeho zhudebnění uvažovali Karel Bendl, Zdeněk Fibich a Karel Kovařovic, Vrchlický však stále doufal ve zhudebnění Dvořákem.

Libreto splňovalo řadu nároků, které Dvořák měl: jednalo se o námět z celoevropské kultury, což považoval za podmínku zahraničního úspěchu, obsahovalo mnoho možností pro kresbu prostředí a fantastní obrazy, v jakých se jeho talent osvědčil v *Rusalce*, nabízel hlavní roli pro Růženu Maturovou, vynikající první Rusalku, i mileneckou roli pro Bohumila Ptáka, prvního Prince. Vedle toho téma konfliktu ctnosti a víry v Boha na jedné straně a smyslné lásky na druhé přesně odpovídalo Dvořákovu úmyslu stvořit „českého *Tannhäusera*“ a vyrovnat se s idolem Dvořákových mladých let, Richardem Wagnerem. Dvořák měl navíc s Vrchlickým již dobrou zkušenost jakožto s autorem textu jeho oratoria *Svatá Ludmila* (1885). Libreto však mělo i své dramatické vady a hluchá místa, rovněž z jazykového hlediska patřilo spíše k průměru básnickovy tvorby a text byl místy velmi nezpěvný.

Dvořák se do práce nepouštěl s nadšením, teprve postupně se s libretem sblížil. Práce tentokrát trvala déle než u jiných oper, začala 11. března 1902 a skončila 23. srpna 1903; prodleva byla dána i tím, že Dvořák po dokončení druhého jednání práci na delší dobu přerušil.

Jakožto dílo v té době nejvýznamnějšího českého skladatele, navíc po úspěchu *Rusalky*, byla *Armida* očekávána s napětím a nedlouho po dokončení partitury se začala připravovat premiéra v Národním divadle. Okolnosti uvedení posledního Dvořákova díla ale nebyly příznivé. Skladatelův zdravotní stav se v průběhu přípravy inscenace zhoršoval. Navíc šéf opery a dirigent Karel Kovařovic, který se měl provedení ujmut, požádal nedlouho před premiérou o zdravotní dovolenou. Kovařovic nebyl projektu nakloněn,

protože totiž již dříve začal na totéž libreto skládat vlastní operu (v jeho pozůstalosti se zachoval klavírní výtah prvního jednání a části dalších motivů). Nastudování bylo tedy svěřeno druhořadému dirigentovi Františku Pickovi a Dvořák považoval za nutné, pro úspěch díla, účastnit se zkoušek, které probíhaly v konfliktní atmosféře poznamenané dirigentovým nezájmem a nekázní účinkujícími. Leoš Janáček, který se na Dvořákovo pozvání účastnil generální zkoušky, dosvědčuje: *Neviděl jsem dra. Ant. Dvořáka nikdy tak podrážděného jako při generální zkoušce Armidy. Nebylo divu; taktovka nevládla tělesu, p. Pták pro churavost nedošel, kostýmy účinkující svlékali, zkouška nedokončena....* Premiéra musela být odložena ze 3. na 25. března 1904.

Premiéra potvrdila obavy. Dvořák musel pro nevolnost představení opustit před koncem. Přijetí obecnstvem bylo sice příznivé, zejména díky výkonu pěvců a obecné oblíbě skladatele u obecnstva, ale nepovedené hudební provedení, chatrná režie a primitivní výprava byly předmětem důkladné kritiky; celkově byla premiéra, zejména ve srovnání s triumfem *Rusalky*, zřejmým neúspěchem. Vypětí při přípravě inscenace a zklamání nad výsledkem se podepsalo na Dvořákově zhoršujícím se zdravotním stavu. Skladatel zemřel několik týdnů po premiéře *Armidy*, 1. května 1904.

Přes svoji nezpochybnitelnou uměleckou hodnotu je *Armida* na jevištích uváděna jen zřídka. Premiéra v Národním divadle v roce 1904 byla následována pouze šesti reprízami, načež z jeviště zmizela na dlouhých čtyřadvacet let. V roce 1928 se o její rehabilitaci pokusil Otakar Ostrčil. Byl poněkud úspěšnější, opera byla tentokrát stažena až po osmnácti reprízách. Jako druhý se o znovuvvedení *Armidy* v Národním divadle zasloužil Václav Talich v roce 1941, ale naději na udržení díla na repertoáru tentokrát zmařilo uzavření divadla nacisty v roce 1944. Stihlo se jen třináct repríz. Po obnovení provozu divadla se opera vrátila na scénu v roce 1946 a pod taktovkou Františka Škvara bylo odehráno dvanáct představení. Demiéra 11. února 1948 představovala poslední možnost zhlédnout *Armidu* na jevišti Národního divadla na dalších téměř čtyřicet let. Teprve v roce 1987 přistoupilo vedení divadla k novému nastudování, které se v průběhu pěti sezón hrálo celkem osmadvacetkrát. Na mimopražských scénách se *Armida* vzácně objevovala v Plzni (1925 a 1943), Brně (1935 a 1994), Olomouci (1936) a Liberci (1968). V Ostravě byla dosud nastudována třikrát – pod taktovkou Jaroslava Vogela (1941), Václava Návrata (1991) a Roberta Jindry (2012). Před dosud posledním ostravským nastudováním zazněla *Armida* na našem území naposledy v roce 1995 v Praze v koncertním provedení České filharmonie a dirigenta Gerda Albrechta. Prozatím jediné zahraniční nastudování *Armidy* se uskutečnilo v německém jazyce v roce 1961 v Brémách. Titulní roli tehdy na prahu své kariéry vytvořila mladá Montserrat Caballé.

OBSAH OPERY

Děj se odehrává ve dvanáctém století v době první křížácké výpravy.

První jednání

V zahradách damažského paláce informuje čaroděj Ismen krále Hydraota, že se na Damašek žene vojsko francých křížáků, aby pod záminkou osvobození Božího hrobu ovládli celý Východ. Zbraněmi prý velké vojsko nelze zastavit, pomohla by jen lest. Je třeba vyslat Hydraotovu dceru Armidu do tábora cizinců, aby svojí krásou omámila vůdce a rozselá zášť a nenávisť mezi bojovníky. Ismen doufá, že pak získá i Armidinu lásku a ruku. Armida dlouho odmítá těžký úkol, když však na kouzelném obraze spatří mezi cizinci i rytíře, kterého zahlédla při svém lovu gazel, ne z lásky k vlasti a k otci, ale z lásky k cizinci se vydá do nepřátelského ležení.

Druhé jednání

Armida vniká do tábora Franků a žádá, aby byla uvedena k vůdci Bohumírovi. Poustevník Petr předvádí její lest a chce jí vyhnat, ale na obranu Armidy se postaví muž, kterého Armida miluje – rytíř Rinald. Vymůže jí slyšení u Bohumíra. Armida vykládá smyšlenou historku o tom, jak byl její otec nepříteli oslepen a uvězněn a bratr zabit. Žádá Franky, aby pomstili bratrovu smrt a vysvobodili otce a nabízí za to, že se jim Damašek vzdá. Bohumír to odmítá a je odhodlaný nejprve splnit svůj úkol a dobýt Jeruzalém. Jeho vůli se postaví na odpor Rinald a rozhodne se s Armidou uprchnout. Když se mu Petr chystá zabránit v odchodu, objeví se Ismen na voze taženém draky a oba milence odváží.

Třetí jednání

V krásných zahradách uprostřed pouště spočívá Rinald v Armidině náručí. Zcela zapomněl na své poslání. Ismen vyzývá Armidu, aby Rinalda zničila, dovídá se však z jejích úst, že Rinalda miluje a proti Ismenovým kouzlům je připravena bojovat. Její kouzla také pro tuto chvíli vítězí a krásný hrad i zahrady, zřícené Ismenovou mocí, znovu vstanou v celé kráse. Ismen přísahá pomstu a dosáhne jí pomocí dvou rytířů, kteří sem zabloudili z pouště. Jsou to Ubald a Sven, hledající Rinalda. Ismen jim vypráví, že ve sklepení hradu je ukrytý démantový štít svatého Michaela. Za štítem musí jít každý, kdo ho spatří. Rytíři se zmocní štítu a za ním, s očima pevně upřenými do jeho jasu, potácí se Rinald, kterému Armida marně brání odejít.

Čtvrté jednání

U malé oázy v poušti leží Maury zraněný Rinald a těžce lituje své zrady. Tak jej nalézají jeho druhové a poustevník Petr. Ujišťují ho, že pokáním vykoupi svůj hřích, a dotekem svatého štítu ho uzdravují. Rinald se vydává do boje s Ismenem. V boji ho zabije a pouští se do souboje s dalším rytířem, který se mu staví do cesty. Na rytířovu zmínku o Armidě odpoví Rinald, že nejlepší, co by jí mohlo potkat, je smrt. V tu chvíli klesne rytíř paže a Rinald ho probodne. Teprve pak pozná, že je to Armida, která si takto vynutila smrt z jeho ruky.

ROBERT JINDRA – dirigent

Narodil se v roce 1977 v Praze. Absolvoval Pražskou konzervatoř v oborech klasický zpěv a dirigování. Od roku 2001 působí v Národním divadle v Praze, kde dosud nastudoval například Mozartovu operu *Così fan tutte*, Smetanovy *Dvě vdovy* nebo Janáčkovy *Příhody lišky Bystroušky*. Dále zde dirigoval řadu děl českého i světového operního repertoáru (Smetana – *Tajemství a Libuše*, Janáček – *Káta Kabanová* a *Její pastorkyňa*, Mozart – *Don Giovanni* a *Figarova svatba*, Bizet – *Carmen*, Verdi – *Falstaff* ad.) nebo mimořádné koncerty *Mozartovy narozeniny* a *České operní gala*. V sezóně 2013/2014 působil v ND rovněž na pozici hudebního ředitele opery. Od února 2010 do listopadu 2014 byl hudebním ředitelem opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, kde nastudoval řadu operních premiér (Smetana – *Certova stěna*, Dvořák – *Armida*, Janáček – *Její pastorkyňa*, *Věc Makropulos*, *Káta Kabanová* a *Výlety páně Broučkovy*, Wagner – *Lohengrin*, Verdi – *Falstaff* a *La traviata*, Massenet – *Werther*, Catalani – *La Wally*, Puccini – *Bohéma*, Hindemith – *Cardillac*). Byl zde rovněž dirigentem mimořádných koncertů *VERDI GALA*, *ČESKÉ OPERNÍ GALA* a *PUCCINI GALA*. Robert Jindra hostoval například v Deutsche Oper am Rhein in Düsseldorf/Duisburgu, v Norské opeře v Oslu (Strauss – *Ariadna na Naxu*) nebo ve Státním divadle Košice (Janáček – *Její pastorkyňa*). Spolupracoval s řadou orchestrů – Pražská komorní filharmonie, Český národní symfonický orchestr, Plzeňská filharmonie, Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK, Janáčkova filharmonie Ostrava, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Moravská filharmonie Olomouc nebo Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín. Ze sólistů, se kterými Robert Jindra spolupracoval, jmenujme například Olgu Peretyatko, Nadine Secunde, Evu Urbanovou, Olgu Romanko, Maidu Hundeling, Frédérique Frieis, Janu Kurucovou, Gustava Portu, Adama Plachetku, Ferruccio Furlanetta, Tomasze Koniecznego, Petera Mikuláše nebo Štefana Kocána.

www.robert-jindra.com

DANA BUREŠOVÁ – Armida

Vystudovala zpěv na Pražské konzervatoři u prof. Brigity Šulcové. Během studií se zúčastnila několika hudebních kurzů u profesora Pavla Lisiciana ve Výmaru v Německu. Svou profesionální operní kariéru zahájila v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích. Od sezóny 1992/1993 je v angažmá v pražském Národním divadle, kde vytvořila hlavní role v dílech českého i světového operního repertoáru. Z tvorby Bedřicha Smetany to kromě Mařenky v *Prodané nevěstě* byly Jitka (*Dalibor*), Vendulka (*Hubička*), Hedvika (*Čertova stěna*), Ludiše (*Braniboř v Čechách*), Anežka (*Dvě vdovy*) a titulní Líbuše; v operách Antonína Dvořáka zpívala Rusalku a Terinku (*Jakobín*), v dílech Leoše Janáčka Jenífu (*Její pastorkyňa*) a Lišáka (*Příhody lišky Bystroušky*). Mezi její významné role patří i Helga (Fibich – *Pád Arkuna*), Tatána (Čajkovskij – *Evžen Oněgin*), Micaëla (Bizet – *Carmen*) nebo Alžběta (Wagner – *Tannhäuser*). Mařenku ve Smetanově *Prodané nevěstě* ztvárnila v inscenaci opery v Baltimore, na Sardinii zpívala Jitku ve Smetanově *Daliborovi*, v Las Palmas Dvořákovu Rusalku. Kromě operní činnosti Dana Burešová úspěšně rozvíjí svou činnost koncertní a uplatňuje se na nahrávkách operních děl i písní. V roce 2008 Dana Burešová získala Cenu Thálie 2007 za mimořádný ženský jevištní výkon v roli Alžběty ve Wagnerově opeře *Tannhäuser* uvedené na scéně Národního divadla Brno. V Národním divadle moravskoslezském se dosud představila jako Janáčková Šárka, Cardillacova dcera (Hindemith – *Cardillac*), Hedvika (Smetana – *Čertova stěna*) a Dvořáková Armida.

www.danaburesova.eu

TOMÁŠ ČERNÝ – Rinald

Patří mezi nejlepší české tenoristy současnosti. Z jeho významných zahraničních angažmá jmenujme například Prince ve Dvořákově *Rusálce* s dirigentem Vladimírem Fedosejevem v červnu 2010 v Opernhaus Zürich nebo Lacu Klemeně z Janáčkovy *Její pastorkyně* ve Staatsoper Stuttgart pod taktovkou Marca Pioletta v roce 2008. V zahraničí je Tomáš Černý považován za specialistu na český, zejména dvořákovský koncertní repertoár. Je držitelem Ceny Thálie 2000 za interpretaci role prince Su-Čonga v Lehárově *Zemí úsměvů* a ceny Líbušce udělené v rámci festivalu Opera 2005 za nejlepší ztvárnění hlavní role (Edgardo v Donizettiho *Lucii z Lammermooru*). Role Laci z Janáčkovy *Její pastorkyně* mu přinesla nominaci na Cenu Thálie 2005, za Jeníka z *Prodané nevěsty* byl nominován na Cenu Thálie 2008 a za Dona José z Bizetovy *Carmen* byl nominován na Cenu Thálie 2010. Zpěv studoval od roku 1997 u prof. Jiřího Kotouče a od roku 2002 u prof. Svatavy Šubrtové. Na mistrovských kurzech v roce 2006 navázal spolupráci s prof. Margreet Honig z Amsterdamu. Na operních scénách ztvárnil řadu klíčových tenorových rolí, jako je Rodolfo (Puccini – *Bohéma*), Mario Cavaradossi (Puccini – *Tosca*), Pinkerton (Puccini – *Madama Butterfly*), Alfredo (Verdi – *La traviata*), Princ (Dvořák – *Rusalka*), Jeník (Smetana – *Prodaná nevěsta*), Laca (Janáček – *Její pastorkyňa*) ad. Tomáš Černý je stálým hostem opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, kde v poslední době vytvořil Dona José (Bizet – *Carmen*), Lorise (Giordano – *Fedora*), Rinalda (Dvořák – *Armida*), Alfréda Germonta (Verdi – *La traviata*), Borise (Janáček – *Káta Kabanová*) a zejména Lohengrina ve stejnojmenné opeře Richarda Wagnera.

www.tomascerny.cz

ULF PAULSEN – Ismen

Basista a hrdinný barytonista Ulf Paulsen získal pěvecké vzdělání v Kolíně nad Rýnem u prof. Renaty Peter. Jak je u dramatických hlasů obvyklé, nezačínal přímo „těžkým oborem“, ale sbíral jevištní zkušenosti v oboru lyrickém. Patří sem role jako Lortzingův Car v *Caru a tesaři*, Čajkovského Evžena Oněgin, Massenetův Albert ve *Wertherovi* nebo Mozartův Hrabě Almaviva ve *Figarově svatbě* a Don Giovanni. V roce 1999 se představil ve Státní opeře Praha jako Meyerbeerův Bertram v *Robertu dáblovi* a následně zde vytvořil například Verdiho Nabucca, Amonasra (Verdi – *Aida*) nebo Simona Maga (Boito – *Nerone*). V roce 2000 vytvořil v pražském Národním divadle roli Kurwenala (Wagner – *Tristan a Isolda*) za řízení Jiřího Kouta. Jeho kolegy byli Gabriele Schnaut, Kurt Rydl a John Treleaven. Následoval například Amfortas a Klingsor v koncertním provedení Wagnerova *Parsifala* s Deutsches Symphonie-Orchester Berlin a dirigentem Kentem Naganem, dále opět Kurwenal v inscenaci Johanna Felsensteina a dirigenta Golo Berga (záznam vydal na DVD Arthaus). Jeho současný repertoár je nesmírně široký a zahrnuje desítky rolí barytonového, basbarytonového i basového oboru. Jeho doménou jsou zejména role v dílech Richarda Wagnera (Wotan/Poutník – *Prsten Nibelungův*, Kurwenal – *Tristan a Isolda*, Amfortas – *Parsifal* a řada dalších) a Richarda Strausse (Jochanaan – *Salome*, Orest – *Elektra*). V Národním divadle moravskoslezském se dosud představil jako Nick Shadow (Stravinskij – *Život prostopášníka*), Ismen (Dvořák – *Armida*), Friedrich z Telramundu (Wagner – *Lohengrin*), Rarach (Smetana – *Čertova stěna*) a jako sólista mimořádných koncertů VERDI GALA a PUCCINI GALA.

www.ulf-paulsen.de

MARTIN BÁRTA – Bohumír

Zpěv vystudoval na pardubické konzervatoři u prof. Svatavy Šubrtové a na Akademii múzických umění u prof. René Tučka. Po dvouletém pedagogickém působení v oblasti vokální teorie i praxe se v roce 1995 stal sólistou liberecké opery. Vedle operních rolí – například Giorgio Germont (Verdi – *La traviata*), Enrico (Donizetti – *Lucie z Lammermooru*), Sharpless (Puccini – *Madama Butterfly*), Jelecký (Čajkovskij – *Piková dáma*) – rozšířil svůj repertoár i o operetu a muzikál (mj. Freddy v Loeweho *My Fair Lady*). V roce 1997 přijal angažmá ve Státní opeře Praha, kde se uvedl jako Hlasatel ve Wagnerově *Lohengrinovi*. Dále zde vytvořil opět Germonta, nově Čajkovského Evžena Oněgina, Valentina v Gounodově *Faustovi*, Mozartova Papagena v *Kouzelné flétně* a Guglielma v *Così fan tutte*, Escamilla v Bizetově *Carmen*, Schaunarda a Marcella v *Bohémách* Leoncavalla a Pucciniho Verdiho *Amonasra (Aida)*, Nabucca ad. Pravidelně hostuje na scénách Národního divadla v Praze, kde zpíval například Mozartova Dona Giovanniho a Hraběte (*Figarova svatba*), Smetanovu Přemysla (*Libuše*) nebo Jaroslava Pruse v Janáčkově *Věci Makropulos*. Dále zde nastudoval Kalinu (Smetana – *Tajemství*) a Kněze Fotise (Martinů – *Řecké pašije*). Ve Slovenském národním divadle v Bratislavě ztvárnil například Dona Giovanniho a Silvia (Leoncavallo – *Komedianti*), v Národním divadle Brno Dona Giovanniho a Escamilla. V Národním divadle moravskoslezském se představil jako Král Vladislav (Smetana – *Dalibor*), Hrabě (Mozart – *Figarova svatba*), Hindemithův Cardillac, Verdiho Nabucco, Marcello (Puccini – *Bohéma*), Bohumír (Dvořák – *Armida*) a Vok Vítkovic (Smetana – *Čertova stěna*).

SYNOPSIS

The action is set in the 12th century, during the first Crusade.

ACT 1

In the gardens of the royal palace in Damascus the sorcerer Ismen warns King Hydraot of the Frankish Crusaders approaching the city so as to, under the pretext of delivering the Holy Sepulchre, subjugate the whole region of the Middle East. Yet the enemy cannot be stopped by confrontation, the only way to prevail over them is by applying guile. Ismen suggests that Hydraot's daughter Armida be sent to the foreign enemy's camp in order to enthrall their commander and sow dissention and hatred among the Crusaders. The sorcerer hopes to win Armida's love and subsequently her hand in marriage. For a long time, Armida refuses to undertake the difficult task, yet when she sees on a magic picture among the foreigners the knight she has espied while out hunting gazelles, she decides to go to the Crusaders' camp, not out of love of her homeland and father but because she is in love with the Frank.

ACT 2

Armida arrives at the Crusaders' camp and requires to be brought before their commander, Bohumír. The hermit Petr anticipates the young woman's ruse and wants to drive her out, yet the knight Rinald, the man with whom she has fallen in love, stands up. He arranges that she be heard by Bohumír. Armida tells the commander a made-up story about how her father has been blinded and imprisoned by his treacherous opponents, who also killed her brother. She appeals to the Franks to avenge her brother's death and free her father, offering in turn Damascus yielding to them. Bohumír refuses to do so and voices his resolution to accomplish his task and deliver Jerusalem. Rinald opposes him and decides to flee with Armida. When Petr tries to prevent their escape, Ismen appears on a carriage drawn by dragons and takes the lovers away.

ACT 3

In a beautiful garden amidst the desert, Rinald and Armida repose. The knight has entirely forgotten about his mission. Ismen urges Armida to destroy Rinald, yet she tells him that she loves the foreigner and is determined to fight against Ismen's sorceries. For the time being, her magic prevails and she makes the beautiful palace and garden, crushed by the sorcerer, rise again. Ismen swears to retaliate and uses for his plan two knights, Ubald and Sven, who have lost their way in the desert seeking Rinald. The sorcerer tells them that the diamond shield of the Archangel Michael is hidden in the palace's basement and forces everyone who glances at it to follow. The knights get hold of the shield and compel Rinald out of the palace. With his eyes fixed on its splendour, he staggers behind, while Armida tries to stop him but to no avail.

ACT 4

The wounded Rinald lies on the ground by a small oasis in the desert, regretting his betrayal. He is found by his comrades and the hermit Petr, who assure him that by penitence he has redeemed his sin, and they then restore his health by means of the holy shield. Rinald fights with Ismen and kills the sorcerer. He then faces a knight who mentions Armida. Rinald replies that death would be the best for her. The knight drops his sword and Rinald pieces him. Only then does he recognise Armida, who has thus forced Rinald to kill her.

Ulf Paulsen (Ismen)

DVOŘÁK'S ARMIDA

Following the triumph of *Rusalka* (1901), both with the critics and audiences, Antonín Dvořák decided to continue to compose operas, yet long sought a fitting subject. Jaroslav Vrchlický, who had written the libretto for *Rusalka*, did not meet his requirement and failed to provide a new text. Consequently, Dvořák considered creating an opera based on Svatopluk Čech's poem *Lešetínský kovář* (*The Lešetín Blacksmith*), and for some time pondered setting to music the old libretto *Vlasty skon* (*The Death of Vlasta*) by Karel Pippich, who in the early 1880s had offered it to Bedřich Smetana and Zdeněk Fibich. Yet Dvořák abandoned this idea when he learned that Otakar Ostrčil, his pupil, was already treating the same idea. He also thought of a new setting of Otakar Hostinský's libretto *Popelka* (*Cinderella*), even though it had previously served for a relatively popular opera written by Josef Richard Rozkošný (1885). Dvořák ultimately gave up the intention to create the projects, and thus between *Rusalka* and *Armida* he had an unusually long creative pause, lasting more than a year.

At the beginning of 1902, the author Jaroslav Vrchlický reminded Dvořák that he had earlier offered him his libretto *Armida*, based on Torquato Tasso's 1580 epic *La Gerusalemme liberata* (*Jerusalem Delivered*), telling the story of the love between the Crusader Rinaldo and the pagan sorceress Armida. This subject had previously been set to music by dozens of composers, including Jean-Baptiste Lully, Josef Mysliveček, Antonio Salieri, Joseph Haydn, Luigi Cherubini and Gioachino Rossini. In 1887, Vrchlický translated the epic into Czech and soon adapted it to an opera libretto. In the final scene of his text, in which Rinaldo kills the unrecognisable Armida in a fight, he actually took over another episode from Tasso's work, the duel between Tancredi and Clorinda, treated by Claudio Monteverdi in his *Il combattimento di Tancredi e Clorinda* (1624). In the wake of Dvořák's initial turning down of Vrchlický's offer, the text was considered for setting by Karel Bendl, Zdeněk Fibich and Karel Kovařovic, yet Vrchlický kept hoping that Dvořák would ultimately use it.

The libretto duly met a number of Dvořák's requirements: it dealt with a theme pertaining to pan-European culture, which he deemed necessary so as to attain international acclaim; it provided ample possibilities for depicting the milieu and fantasy images, in which his talent had shone in *Rusalka*; it offered a lead role suitable for Růžena Maturová, who had dazzled as the first *Rusalka*, and it also provided an amorous role for Bohumil Pták, who was the first to portray the Prince in *Rusalka*. What's more, the subject of the conflict between virtue and faith in God, on the one hand, and erotic love, on the other, precisely complied with Dvořák's intention to create a "Czech *Tannhäuser*", thus affording him the opportunity to match Richard Wagner, the idol of his youth. In addition, Dvořák had had good experience with Vrchlický as the author of the text for his oratorio *Saint Ludmila* (1885). The libretto, however, had some dramatic shortcomings and deaf passages, and was also rather mediocre in terms of language, with some passages of the text being almost impossible to sing.

Dvořák did not start working on *Armida* with much enthusiasm, only later on did he gradually embrace the libretto. Yet it took him a shorter time to complete it than in the case of his other operas, beginning on 11 March 1902 and finishing on 23 August 1903. The delay also resulted from his interrupting the work for a long period after completing Act 2.

As a work of the most distinguished Czech composer of the time, and in the wake of *Rusalka*'s success, *Armida* was eagerly awaited and soon after the score was finished the National Theatre in Prague began the preparations for its premiere. Yet the circumstances of the staging of Dvořák's final work were not favourable. During the course of the production's rehearsals, the composer suffered from deteriorating health. Moreover, shortly before the premiere, the director of the National Theatre and conductor Karel Kovařovic, who was to undertake the performance, asked for sick leave. He was not overly keen on the production, since earlier he himself had begun composing his own opera to the same libretto (the piano reduction of Act 1 and parts of other motifs have been preserved in his personal effects). Hence, the music preparations were entrusted to a second-rate conductor, František Picka, and Dvořák deemed it necessary to be present at the rehearsals, which took place in a fraught atmosphere afflicted by the conductor's disinterest and the performers' indiscipline. Leoš Janáček, who, upon Dvořák's invitation, attended the dress rehearsal, wrote: "I have never seen Dr. Ant. Dvořák as upset as he was at the dress rehearsal of *Armida*. And no wonder; the baton did not command the orchestra, Mr. Pták failed to arrive due to being ill, the performers took off their costumes, the rehearsal was not completed..." The premiere had to be shifted from 3 to 25 March 1904.

And the first night confirmed the preceding apprehension. Owing to feeling unwell, Dvořák had to leave the show before it finished. Although the audience's response was positive, mainly thanks to the singers' performances, as well as the composer's general popularity, the abortive musical rendering, poor direction and primitive sets became subject to fierce criticism; all in all, the premiere, especially in comparison with *Rusalka*'s triumph, was an evident flop. The stressful preparations of the production and the disappointing outcome had a further negative impact on Dvořák's poor health, and a few weeks after *Armida*'s premiere, on 1 May 1904, the composer died.

Its unquestionable artistic value notwithstanding, *Armida* has seldom been staged. Its premiere at the National Theatre in Prague in 1904 was followed by just six reruns before it disappeared from the repertoire for some 24 years. In 1928 it was revived by Otakar Ostrčil. His production was more successful than the first one, and the opera was only withdrawn following 18 performances. In 1941, *Armida* was again presented at the National Theatre, by Václav Talich, yet the hope for the work's remaining on the programme was this time thwarted by the theatre's closure by the Nazis in 1944, after only 13 reruns. In the wake of the National Theatre's reopening, *Armida* returned to the stage in 1946, and under the baton of František Škvor was given 12 performances. The last night, on 11 February 1948, represented the final opportunity to see the opera at the National Theatre in Prague for almost 40 years to come. Only in 1987 did the theatre's management decide to make a new production, which over the course of five seasons was performed 28 times. When it comes to stages beyond Prague, *Armida* sporadically appeared in Plzeň (1925 and 1943), Brno (1935 and 1994), Olomouc (1936) and Liberec (1968). As regards Ostrava, to date it has been adapted in three productions – conducted by Jaroslav Vogel (1941), Václav Návrat (1991) and Robert Jindra (2012), respectively. Prior to the latest Ostrava staging, *Armida* was most recently performed in 1995 in Prague in a concert version by the Czech Philharmonic, conducted by Gerd Albrecht. The to date one and only foreign production of *Armida* was made in German in 1961 in Bremen, with the title role being portrayed by the then rising young opera star Montserrat Caballé.

ROBERT JINDRA – Conductor

Born in 1977 in Prague, Robert Jindra studied classical singing and conducting at the Prague Conservatory. Since 2001 he has worked at the National Theatre in Prague, where to date he has participated in the staging of Mozart's *Così fan tutte*, Smetana's *The Two Widows*, Janáček's *The Cunning Little Vixen* and other operas, and conducted a number of productions of Czech and international repertoire works (Smetana's *The Secret and Libuše*, Janáček's *Katya Kabanova* and *Jenůfa*, Mozart's *Don Giovanni* and *Le nozze di Figaro*, Bizet's *Carmen*, Verdi's *Falstaff*, etc.), as well as special concerts, including *Mozart's Birthday and Czech Opera Gala*. In the 2013/2014 season, he also served as music director of the National Theatre Opera. Since 2010, he has been the music director of the opera company of the Moravian-Silesian National Theatre in Ostrava, where he has conducted Smetana's *The Devil's Wall*, Dvořák's *Armida*, Janáček's *Jenůfa*, *The Makropulos Case*, *Katya Kabanova* and *The Excursions of Mr. Brouček*, Wagner's *Lohengrin*, Verdi's *Falstaff* and *La traviata*, Massenet's *Werther*, Catalan's *La Wally*, Hindemith's *Cardillac* and Puccini's *La bohème*. He has worked as a guest at the Deutsche Oper am Rhein in Düsseldorf/Duisburg, the Norwegian National Opera in Oslo (Strauss: *Ariadne auf Naxos*) and elsewhere. Robert Jindra has collaborated with renowned orchestras (Prague Philharmonia, Czech National Symphony Orchestra, Plzeň Philharmonic, Prague Symphony Orchestra, Janáček Philharmonic Ostrava, Prague Radio Symphony Orchestra, Bohuslav Martinů Philharmonic Zlín, etc.) and soloists (Olga Peretyatko, Nadine Secunde, Eva Urbanová, Olga Romanko, Maida Hundeling, Frédérique Friess, Jana Kurucová, Gustavo Porta, Adam Plachetka, Ferruccio Furlanetto, Tomasz Konieczny, Peter Mikuláš, Štefan Kocán, to name but a few).

www.robertjindra.com

Tomáš Černý (Rinald),
Dana Burešová (Armida)

DANA BUREŠOVÁ – Armida

Dana Burešová studied voice at the Prague Conservatory with Prof. Brigita Šulcová and attended master classes given by Prof. Pavel Lisitsian in Weimar. She launched her professional career at the South Bohemia Theatre in České Budějovice. Since the 1992/93 season she has been engaged at the National Theatre in Prague, where she has portrayed lead roles in the Czech and international operatic repertoire. She has performed Bedřich Smetana's *Mařenka* in *The Bartered Bride*, Jitka in *Dalibor*, Vendulka in *The Kiss*, Hedvika in *The Devil's Wall*, Ludiše in *The Brandenburgers in Bohemia*, Anežka in *The Two Widows* and *Libuše*; Antonín Dvořák's *Rusalka* and *Terinka* (*The Jacobin*), Leoš Janáček's *Jenůfa* and the Fox (*The Cunning Little Vixen*). Other significant roles she has sung include Helga (Fibich: *The Fall of Arkun*), Tatyana (Tchaikovsky: *Eugene Onegin*), Micaëla (Bizet: *Carmen*) and Elisabeth (Wagner: *Tannhäuser*). She also sang *Mařenka* in Smetana's *The Bartered Bride* in a production staged in Baltimore, Jitka in Smetana's *Dalibor* in Sardinia, and Dvořák's *Rusalka* in Las Palmas. Besides appearing in operas, Dana Burešová has performed at numerous concerts and made recordings of operas and songs. In 2008 she received the prestigious Czech Thalia Award for her remarkable portrayal of Elisabeth in Wagner's *Tannhäuser* on the stage of the National Theatre in Brno. At the National Moravian-Silesian Theatre in Ostrava, she has to date sung Janáček's *Šárka*, *Cardillac's* daughter (Hindemith: *Cardillac*), Hedvika (Smetana: *The Devil's Wall*) and Dvořák's *Armida*.

www.danaburesova.eu

TOMÁŠ ČERNÝ – Rinald

Tomáš Černý is one of the finest contemporary Czech tenors. He has gained acclaim both at home and abroad, with the most noteworthy foreign engagements including the roles of the Prince in Dvořák's *Rusalka*, conducted by Vladimir Fedoseyev, in June 2010 at the Opernhaus Zürich, and Laca Klemeň in Janáček's *Jenůfa* at the Staatsoper Stuttgart, under the baton of Marc Pioletti, in 2008. Tomáš Černý is sought-after abroad as a specialist in the Czech, particularly Dvořák, concert repertoire. He won the 2000 Thalia Award for his portrayal of Prince Sou-Chong in Lehár's operetta *Das Land des Lächelns* and the Libuška prize, which he received within the Opera 2005 festival for the best performance of a lead role (Edgardo in Donizetti's *Lucia di Lammermoor*). His portrayal of Laca in Janáček's *Jenůfa* earned him a nomination for the 2005 Thalia Award, the performance of Jeník in *The Bartered Bride* resulted in his being shortlisted for the 2008 Thalia Award, and for the role of Don José in Bizet's *Carmen* he was nominated for the 2010 Thalia Award. Tomáš Černý began studying voice in 1997 with Prof. Jiří Kotouč and from 2002 continued with Prof. Svatava Šubrtová. In 2006 he attended master classes led by Prof. Margreet Honig in Amsterdam. He has performed major tenor roles on numerous opera stages, including Rodolfo (Puccini: *La bohème*), Mario Cavaradossi (Puccini: *Tosca*), Pinkerton (Puccini: *Madama Butterfly*), Alfredo (Verdi: *La traviata*), the Prince (Dvořák: *Rusalka*), Jeník (Smetana: *The Bartered Bride*), Laca (Janáček: *Jenůfa*), etc. Tomáš Černý is a permanent guest of the National Moravian-Silesian Theatre in Ostrava, where of late he has created the roles of Don José in Bizet's *Carmen*, Loris in Giordano's *Fedora*, Rinald in Dvořák's *Armida*, Boris in Janáček's *Katya Kabanova* and, most notably, Wagner's *Lohengrin*.

www.tomascerny.cz

ULF PAULSEN – Ismen

A basso and a heroic baritone Ulf Paulsen studied voice in Cologne with Prof. Renate Peter. As is usually the case of dramatic voices, he did not start with the "serious discipline" but first gathered stage experience in the lyrical category, performing the Tsar in Lortzing's *Zar und Zimmerman*, the title role in Tchaikovsky's *Eugene Onegin*, Albert in Massenet's *Werther*, Mozart's Count Almaviva in *Le nozze di Figaro* and Don Giovanni. In 1999, he appeared on the stage of the State Opera in Prague as Bertram in Meyerbeer's *Robert le Diable*. In the State Opera he appeared also in more difficult Italian roles (Nabucco, Amonasro in *Aida*, Simon Maggo from Boito's *Nerone*). In 2000 he sang in Prague (on the stage of National Theatre) Kurwenal in *Tristan und Isolde* under the baton of Jiří Kout. His co-singers were for example Gabriele Schnaut, Kurt Rydl and John Treleaven. His current repertoire is extremely extensive, encompassing dozens of baritone, bass-baritone and bass roles. His main domain is roles in operas by Richard Wagner (Wotan/the Wanderer – *Der Ring des Nibelungen*, Kurwenal – *Tristan und Isolde*, Amfortas – Parsifal, and many others) and Richard Strauss (Jochanaan – *Salome*, Orest – *Elektra*). He is currently one of leading soloists in Anhaltisches Theater Dessau. At the National Moravian-Silesian Theatre he has to date portrayed Nick Shadow (Stravinsky: *The Rake's Progress*), Ismen (Dvořák: *Armida*), Friedrich von Telramund (Wagner: *Lohengrin*), the Devil (Smetana: *The Devil's Wall*), and appeared as a soloist at the special *VERDI GALA* and *PUCCINI GALA* concerts.

www.ulf-paulsen.de

MARTIN BÁRTA – Bohumír

Martin Bárta studied voice at the Pardubice Conservatory with Prof. Svatava Šubrtová and at the Academy of Performing Arts with Prof. René Tuček. Following two-year pedagogic work, teaching vocal theory and practice, in 1995 he became a soloist of the Liberec opera company, where he sang in operas, with his roles including Giorgio Germont (Verdi: *La traviata*), Enrico (Donizetti: *Lucia di Lammermoor*), Sharpless (Puccini: *Madama Butterfly*), Yeletsy (Tchaikovsky: *The Queen of Spades*), as well as operettas and musicals (Freddy in Loewe's *My Fair Lady*, and other roles). In 1997 he was engaged at the Prague State Opera, where he debuted as the King's Herald in Wagner's *Lohengrin* and went on to perform Germont, Tchaikovsky's Onegin, Valentin in Gounod's *Faust*, Mozart's Papageno (*Die Zauberflöte*) and Guglielmo (*Così fan tutte*), Escamillo in Bizet's *Carmen*, Schaunard and Marcello in Leoncavallo's and Puccini's *La bohème*, Verdi's Amonasro (*Aida*), Nabucco, etc. He has regularly appeared as a guest at the National Theatre in Prague, where he has sung Mozart's Don Giovanni and Count Almaviva (*Le nozze di Figaro*), Smetana's Přemysl (*Libuše*) and Janáček's Jaroslav Prus in *The Makropulos Case*, Kalina (Smetana: *The Secret*) and Priest Fotis (Martinů: *The Greek Passion*). At the Slovak National Theatre in Bratislava he portrayed Don Giovanni and Silvio (Leoncavallo: *Pagliacci*), at the National Theatre in Brno Don Giovanni and Escamillo. At the National Moravian-Silesian Theatre in Ostrava, he has performed the roles of King Vladislav (Smetana: *Dalibor*), Count Almaviva (Mozart: *Le nozze di Figaro*), Hindemith's Cardillac, Verdi's Nabucco, Puccini's Marcello (*La bohème*), Dvořák's Bohumír (*Armida*) and Smetana's Vok Vítkovíc (*The Devil's Wall*).

ORCHESTR OPERY NÁRODNÍHO DIVADLA MORAVSKOSLEZSKÉHO / ORCHESTRA OF THE NATIONAL MORAVIAN-SILESIA THEATRE OPERA

Ivana Babczynská, Hana Bašniarová, Dana Bosáková, Soňa Bradáčová, Alice Bubancová, Jana Hajková, Michaela Hrabovská, Ilona Kučerová, Hana Kuchyňová, Iva Mojžišková, Jana Polášková, Radmila Rašková, Lucie Staňková, Michaela Váňová, Mária Zezulková

Jakub Baran, Mojmír Blašík, Petr Bubanec, Roman Buchal, Martin Cupal, Tomáš Farlík, Tomáš Filip, Ján Garláthy, Boleslav Gaš, Miloslav Habusta, Václav Hlosta, Michal Höpfler, Martin Hrček, Luděk Hrdá, Pavel Chomoucký, Vít Jančálek, Zbigniew Jezowicz, Jakub Klimánek, Lubomír Konečný, Lukáš Krček, Petr Kupka, Vladimír Liberda, Vladimír Matušinský, Michal Matys, Miroslav Pecháček, Petr Pícha, Petr Podraza, Petr Ptošek, Dalibor Pukovec, Zdeněk Pukovec, Eduard Rakus, Jiří Ruta, Zdeněk Smolka, Stanislav Strouhal, Jiří Sajtár, Martin Šram, Vladimír Veselý, Martin Volný, Ivan Vričan, Jan Wysoglad, Milan Zajíc

SBOR OPERY NÁRODNÍHO DIVADLA MORAVSKOSLEZSKÉHO / CHORUS OF THE NATIONAL MORAVIAN-SILESIA THEATRE OPERA

Andrea Dragounová, Elena Durajová, Bohumila Fišarová, Ida Gaidošová, Marcela Gurbalová, Margita Jaššová, Andrea Jurčíková, Monika Onuferová, Gabriela Lojková, Viera Malíčková, Pavla Morysová, Nikola Novotná, Ivana Olejáková, Iveta Pavlásková, Tatiana Pituchová, Renáta Platošová, Kateřina Svetlíková, Kateřina Sluková, Bohdana Šindlerová, Lenka Švorcová, Ivana Tomášková, Kateřina Uličná, Dagmar Urbanová, Denisa Židková

Tomáš Bátor, Aleš Burda, Roman Cimbál, Pavel Ďuriček, Petr Franiok, Adam Grygar, Jiří Halama, Martin Holík, Petr Jonszta, Pavel Kozel, Petr Krňávek, Ivo Kroček, František Malina, Jaroslav Marek, Petr Němec, Vlastimil Nitschmann, Michal Onufer, Tomáš Pícha, Adolf Prymus, Jan Rychtář, Jan Soukup, Tomasz Suchanek, Ivan Tyrlik, Petr Urbánek, Pavel Uskov, Jaroslav Velička, Roman Vlkovič, Waldemar Wiecezorek, Sjarhei Zoubkevitch

PODĚKOVÁNÍ / ACKNOWLEDGEMENT

Josef Podstata, Renáta Spisarová, Lubomír Výrek (Český rozhlas Ostrava / Czech Radio Ostrava)
Jakub Čížek, Lenka Pitronová, Eva Vítková (Český rozhlas / Czech Radio)
Jiří Srstka, Zdeněk Harvánek (DILIA)
Dita Eibenová, Martina Klézlová, Valerie Hendrychová, Alena Golatová
(Národní divadlo moravskoslezské / National Moravian-Silesian Theatre)
Alena Petrová, Petr Jaša (Divadelní klub Ostrava / Theatre Club Ostrava)

Martin Gurbaľ (Hydrant) a sbor opery NDM

Národní divadlo moravskoslezské, příspěvková organizace statutárního města Ostrava
/ The National Moravian-Silesian Theatre, an organisation partly financed from the budget of the Statutory City of Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava, www.ndm.cz

Ředitel / Intendant Jiří Nekvasil
Hudební ředitel opery / Music Director of Opera Robert Jindra

Antonín Dvořák (1841–1904)
ARMIDA

Premiéra 3. května 2012, Divadlo Antonína Dvořáka, Ostrava
/ First premiere performance on 3 May 2012, Antonín Dvořák Theatre, Ostrava

Audiozáznam z představení 8. listopadu 2012
/ Audio recording from the performance on 8 November 2012

Hudební režie / Recording Director František Mixa
Mistr zvuku / Recording Engineer Lubomír Výrek
Střih / Editing Robert Jindra, Daniel Jäger
Grafický design bookletu / Graphic design of the booklet Lubomír Šedivý
Anglický překlad / English translation Hilda Hearne, John Hearne
Foto / Photo Martin Popelář
Editor Daniel Jäger

V bookletu jsou použity informace z internetových zdrojů, veřejných on-line encyklopedií a archivní dokumenty.
/ The booklet contains information from internet sources, public online encyclopaedias and archival documents.

Libreto v českém jazyce naleznete na / The Czech libretto is available on www.antonin-dvorak.cz

Nositelé autorských práv k dílu zastupuje DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura.
/ The holders of the copyrights to the work are represented by DILIA, Theatre, Literary and Audio-visual Agency.

Činnost Národního divadla moravskoslezského, příspěvkové organizace statutárního města Ostrava,
je financována z rozpočtu města Ostravy.
/ The operation of the National Moravian-Silesian Theatre is financed from the budget of the Statutory City of Ostrava.

Aktivity NDM jsou také finančně podporovány Ministerstvem kultury České republiky a Moravskoslezským krajem.
/ The National Moravian-Silesian Theatre's activities are also financially supported by the Ministry of Culture of the Czech Republic and Moravian-Silesian Region.

Vyrobeno / Realised: Ragtime Records Ostrava, www.ragtime.cz

Projekt „CD ARMIDA“ byl realizován za laskavé podpory partnerů / Project „CD ARMIDA“ was realized with the kind support of partners:

